

27.9.2023

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2023

PERUSTIEDOT

Kunta: Kaavi

Kunnan yhteyshenkilön tiedot

- Nimi: Harri Korhonen
- Sähköpostiosoite: harri.korhonen@kaavi.fi
- Puhelinnumero: 0444938304

HAKEMUS

A. Haettava summa, €: 800 000 €

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2022, niin sen käyttötarkoitus: Ei ole saanut

C. Kunnan yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Vielä vuoden 2022 alkupuolella ennakoitiin, että valtionosuudet olisivat talousarviovuonna 2023 negatiiviset n. 0,5 milj.€. Talousarvio vuodelle 2023 on miinus kuitenkin noin 0,8 milj.€, joka näyttää toteutuvan. Ensi vuoden Kuntaliiton ennuste on Kaavin kunnan osalta noin 1,4 milj.€ negatiivinen, kun huomioidaan kotikuntakorvaukset. Kaavin kunnan vuosibudjetti 2023 on noin 9 milj.€. Kaavin kunnan vuoden 2024 budjetista takasin maksu valtion suuntaan, on siten noin 15 %. Suurin tuloerä on verotulot, jotka ovat suuruudeltaan noin 6,4 milj.€. Kaavin kunnan tavoite on että valtionosuudet eivät saisi missään olosuhteessa olla negatiivisia. Hallituksen esityksen 155/2022 mukaan ”valtiovarainministeriö seuraa erityisesti negatiivisen valtionosuuden kuntien talouden tilannetta ja edellytyksiä selviytyä peruspalvelujen rahoituksesta sekä arvioida mahdollisia valtionosuuden perusteisiin tarvittavia muutoksia”.

Sote kustannukset ovat tilinpäätöstietojen 2019 – 2022 mukaan säilyneet pääosin samalla tasolla. Ei siis merkittävää nousua vuosille 2021 ja 2022, joilla oli erityinen merkitys hyvinvointialueiden rahoitukseen. Kaavin kunnan vuoden 2022 tilinpäätöstietojen mukaan sote menojen osuus oli n. 64 % koko kunnan budjetista. Vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan Kaavin valtionosuudet ja verotulot olivat yhteensä noin 22,0 milj.€. Jos tilinpäätösvuoden 2022 valtionosuuksista ja verotuloista lasketaan sama 64 %:n osuus niin valtionosuuksia ja verotuloja jäisi kunnalle n. 8,0 milj.€. Verotulokertymä on kuitenkin n. 6,4 milj.€ ja valtionosuudet ovat käytännössä nolla euroa kuluvana vuonna.

2. Kaavin kuntaan on pyritty luomaan uusia tulovirtoja mm. tuulivoiman rakentamismahdollisuuksia edistämällä. Tuulivoiman rakentamista on pyritty edistämään useammalla kaavoitushankkeella. Kaikki hankkeet ovat kuitenkin pysähtyneet johtuen puolustusvoimien kielteisestä kannasta. Kaavin kunta sijaitsee strategisten Rissalan lentoaseman (Karjalan Lennosto) ja itärajan vaikutuspiirissä. Nämä kielteiset tuulivoimahankkeet aiheuttavat epätasa-arvoa elinvoiman / elinkelpoisuuden toteuttamiseen Suomessa. Tämä epätasa-arvo tulisi huomioida valtionosuuksia määriteltäessä.
3. Kaavin kunnan työttömyysaste on Pohjois-Savon korkein (12,9 %) huolimatta voimakkaista toimenpiteistä. Tämä aiheuttaa merkittävää kustannusta työmarkkinatuen kuntaosuuteen. Kunnassamme on ollut useamman vuoden pituinen työllisyyden hoidon hanke (Tuumasta Toimeen hanke), jolla on pyritty ohjamaan työttömiä ja työttömyysuhan alla olevia palveluiden piiriin sekä etsimään ns. piilotyöpaikkoja. Rakennusalan heikkeneminen on näkynyt koko kuluvan vuoden, kun Kaavilla olevalta talotehtaalta (Elemenco) ei ole kuluvana vuonna lähtenyt yhtään tilaelementtiä.

D. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (esim.: veroprosentti, taksat, lainoitus tai menosäästöt):

1. Jo toteutetut toimenpiteet; Kaavin kunnassa oli jo vuosia aiemmin ennakoitu valtionosuuksien muutoksia sekä hyvinvointialueen aloittamista ja tehty ennakkoluulottomia ja edistyksellisiä päätöksiä. Kaavin kunnan peruskoulun ylempien luokkien opetus on siirretty naapurikunnan (Tuusniemi) vastuulle. Kuntien välisestä yhteistyöstä, kuten opetuksesta, on useasti eri tahojen toimesta perusteltu välttämättömänä toimintatapana.

Tiivistä yhteistyötä on tehty naapurikuntien kanssa erilaisissa kehittämishankkeissa etenkin matkailun kehittämisen osalta. Yhteistyötä tehdään myös Pohjois-Savon keskuskaupungin Kuopion kanssa mm. TE24 valmistelu,

Elinkeinopalveluissa on tiivis yhteistyö eri organisaatioiden kanssa kuten Uusyrityskeskus (alkavat yritykset), Savon Yrittäjät (olemassa olevien yritysten kehittäminen), Kuopion seudun Kauppakamari (kansainvälistymishankkeet). Kaavin oma elinkeinoresurssi on rajallinen, joten tukeudumme luotettaviin yhteistyökumppaneihin myös elinkeinopalveluissa.

Kaavin palveluasuminen ja siihen liittyvät kiinteistöt on siirretty yksityisen toimijan (Attendo) tehtäväksi. Tällä järjestelyllä on pyritty mahdollisimman kustannustehokkaaseen toimintaan ja hyvään hoivaan Kaavilla.

Kaavin kunnan organisaatio on muokattu vastaamaan kunnan toimintaa hyvinvointialueiden käynnistyessä 1.1.2023 lukien. Kaavin kunnassa käytiin muutosneuvottelut loppuvuodesta 2022 ja koko kunnan uudelleen organisointi toteutettiin.

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

Kaavin kunnan käyttötalous vaikuttaa siltä, että ilman verojen korotusta emme tule selviämään. Kuluvan vuoden tuloveroprosentti on 9,36. (Vuoden 2022 veroprosentti oli 22,00). Myös kiinteistöveroprosentit ovat selkeästi maamme keskiarvojen yläpuolella.

Maksuvalmiutta on ylläpidetty tilapäisluotoin ja investoinnit on toteutettu pitkäaikaisin lainoituksin.

E. Muut huomiot ja lisätiedot:

Aika ja paikka:

Allekirjoitus, nimenselvennys ja nimike

Liitteet: